

הוראת תכ"ם:		קביעת תנאים להשתתפות במכרז	
 החשב הכללי	משרד האוצר	פרק ראשי: התקשרויות ורכישות	
	אגף החשב הכללי		פרק משני: התקשרות בהליך מכרז פומבי
	תכ"ם – התקשרויות ורכישות		מספר הוראה: 7.4.0.6
			מהדורה: 08

1. מבוא

- 1.1. בהתאם לתכ"ם, ועדת המכרזים קובעת את התנאים המוקדמים להשתתפות במכרז, וכן תנאים נוספים, לפי העניין. כל משתתף במכרז חייב לעמוד בתנאים אלה.
- 1.2. מטרת ההוראה - לפרט את התנאים המוקדמים להשתתפות במכרז, וכן את התנאים הנוספים, לפי העניין.
- 1.3. ראה הגדרות הוראה זו ב**נספח א – הגדרות**.

2. הנחיות לביצוע

2.1. תנאים מוקדמים להשתתפות במכרז

- ועדת המכרזים תכלול במסמכי המכרז את התנאים המוקדמים הבאים:
- 2.1.1. רישום בכל מרשם המתנהל על פי דין והקשור לנושא ההתקשרות.
 - 2.1.2. קיומם של רישיונות תקפים הנדרשים על פי דין לעסוק בתחום הקשור בנושא ההתקשרות.
 - 2.1.3. קיומם של כל האישורים והתצהירים הנדרשים לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים, תשל"ו-1976, לרבות האישורים הבאים:
 - 2.1.3.1. תצהיר המאמת על ידי עורך דין בדבר העדר הרשעות בעברות לפי חוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 ולפי חוק שכר מינימום, תשמ"ז-1987 [ראה טופס, "תצהיר בדבר היעדר ההרשאות בגין העסקת עובדים זרים ושכר מינימום", מס' 7.4.6.1.ט].
 - 2.1.3.2. אישור פקיד מורשה, רואה חשבון או יועץ מס, המעיד שהמציע מנהל פנקסי חשבונות על פי פקודת מס הכנסה, [נוסח חדש], וחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 או שהוא פטור מניהולם ומדווח לפקיד שומה על הכנסותיו וכן מדווח למנהל מס ערך מוסף על עסקאות שמוטל עליהן מס לפי חוק מס ערך מוסף.
 - 2.1.3.3. תצהיר המאמת על ידי עורך דין בדבר העסקת עובדים עם מוגבלות בהתאם לחוק עסקאות גופים ציבוריים (תיקון מס' 10 והוראת שעה) התשע"ו 2016 ולחוק שווייץ זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 [ראה טופס, "תצהיר בדבר העסקת עובדים עם מוגבלות", ט. 7.4.6.6].
 - 2.1.3.4. המשרד יהיה רשאי להחליט כי הוצאת אישורים תקפים תתבצע על ידי הספקים באופן ממוחשב מאתר האינטרנט של רשות המיסים או באופן מקוון באמצעות מערכות המידע של רשות המיסים לגבי ספקים המחוברים למערכות אלה או על ידי עורך המכרז באופן ממוחשב מאתר האינטרנט.
 - 2.1.3.4.1. המשרד יהיה רשאי להחליט כי הוצאת אישורים תקפים, כאמור בסעיף 2.1.3.2, תתבצע באחת מבין הדרכים הבאות:

פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות
פרק משני:	התקשרות בהליך מכרז פומבי
מספר הוראה:	7.4.0.6
מהדורה:	08

2.1.3.4.1.1. באמצעות אתר האינטרנט של רשות המיסים - על

ידי הספקים או עורך המכרז.

2.1.3.4.1.2. באמצעות מערכות המידע של רשות המיסים -

עבור ספקים המחוברים למערכות אלה.

2.1.4. העדר חובות לרשם החברות

2.1.4.1. במכרז פומבי, ששווי ההתקשרות בו עולה על 50,000 שקלים חדשים, תדרוש

ועדת המכרזים מהמציעים במכרז, כתנאי מוקדם להשתתפות במכרז/לביצוע

ההתקשרות בעקבות מכרז, את הצגתו של נסח חברה/שותפות עדכני [הניתן

להפיקה דרך [אתר האינטרנט של רשות התאגידים](#)].

2.1.4.1.1. ועדת המכרזים תוודא כי בנסח לא מצוינים חובות אגרה שנתית

לשנים שקדמו לשנה בה מוגשת ההצעה. לגבי חברה תוודא ועדת

המכרזים בנוסף, כי לא מצוין שהיא חברה מפרת חוק או שהיא

בהתראה לפני רישום כחברה מפרת חוק.

2.1.4.2. בחוזה ההתקשרות של משרד עם ספק יצוין תנאי לפיו אי קבלת נסח כאמור בסעיף

2.1.4.1 תוך 30 ימים ממועד הדרישה, יהווה עילה להפסקת ההתקשרות המשרד

עם הספק.

2.1.5. במקרים שבהם קיים תקן ישראלי רשמי בנושא ההתקשרות – עמידה בדרישות התקן לפי

[חוק התקנים. התשי"ג-1953.](#)

2.1.6. לעניין מכרז לרכישת עבודה או שירותים עתירי כוח אדם, ראה [הוראת תכ"ם. "הגנה על](#)

[זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה. האבטחה והניקיון". מס'](#)

[7.11.3.](#)

2.2. תנאים ענייניים נוספים להשתתפות במכרז

ניתן לכלול תנאים ענייניים נוספים במכרז או בהליך תחרותי, לרבות התנאים המפורטים להלן, וכן

תנאים בדבר ניסיון המציע, כישוריו, היקף פעילותו, חשיבות המקום שבו מתנהלים עסקיו וקיומן של

המלצות אודותיו [ר' תקנה 6(ב) לתח"ם];

2.2.1. התחייבות לעמידה בכל התנאים המפורטים בכתב דרישות/מפרט ללא יוצא מן הכלל.

2.2.2. צירוף ערבות מכרז וערבות ביצוע, בהתאם לנוסח ובכפוף לתנאים המפורטים ב[הוראת תכ"ם.](#)

["ערבויות". מס' 7.7.1.](#)

2.2.3. חתימה על [טופס "תנאים כלליים להספקת שירותים". מס' ט. 7.4.15.1](#) או על חוזה אחר

שיוכן על ידי לשכת היועץ המשפטי של המשרד.

2.2.4. התחייבות להמציא אישור על קיום פוליסת ביטוח מתאימה מהחברה בה המציע מבוטח,

לאחר ההודעה על הזכייה ולפני החתימה על חוזה ההתקשרות – ראה [הוראת תכ"ם. "חוזה](#)

[התקשרות". מס' 7.4.15.](#)

הוראת תכ"ם:		קביעת תנאים להשתתפות במכרז
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות
	פרק משני:	התקשרות בהליך מכרז פומבי
	מספר הוראה:	7.4.0.6
	מהדורה:	08

2.2.5. עמידה בבדיקה ביטחונית ובדיקת מהימנות, אם השירות/העבודה מחייבים זאת, על פי דרישות קצין הביטחון במשרד.

2.2.6. הגשת תצהיר, הכולל פרטים כלליים על החברה/התאגיד (כולל ספקי משנה, אם קיימים), נותן השירות, פירוט כוח אדם מנהלי, כוח אדם ביצועי ופיקוחי, פירוט הציוד שעומד לרשותו, הניסיון במקומות עבודה נוספים, שמות אנשים שניתן לקבל מהם חוות דעת על המציע, וזאת ככל הנדרש.

2.2.7. המלצות שניתנות לאימות על אודות המציע.

2.2.8. היקף פעילות נדרש של המציע.

2.2.9. ניסיון רלוונטי מוכח של המציע.

2.2.10. אישור על פעילות עסקית של מציע (קיום/אי קיום פעילות אשר יכולה להשפיע על המבנה העסקי ו/או המשפטי של המציע או של חברות נוספות שמגישות הצעה) לצורך הוכחת ניסיון רלוונטי.

2.2.11. הצגת נתונים על אודות הבסיס הכלכלי של המציע [ראה [נספח ב – דוגמה ל"תנאי מוקדם נוסף" – שימוש ביחסים פיננסיים במכרזי הממשלה](#)].

2.2.12. חשיבות המקום שבו מתנהלים עסקיו של המציע, אם יש לכך השפעה על טיב השירות.

2.2.13. כישוריו של המציע.

2.2.14. הצגת הצהרה על אי הפרת זכויות יוצרים בכל הקשור לנושאי ההתקשרות.

2.2.15. הצגת התחייבות על שמירת סודיות בכל הקשור לנושאי ההתקשרות [ראה [טופס "הצהרה לשמירה על סודיות" מס' ט.7.4.6.2](#)].

2.2.16. הצגת הצהרה לעניין ניגוד עניינים [ראה [טופס "התחייבות להיעדר ניגוד עניינים" מס' ט.7.4.6.3](#)].

2.2.17. תצהיר המציע על התחייבותו לעשות שימוש לצורך המכרז אך ורק בתוכנות מקוריות. [ראה [טופס "תצהיר בדבר שימוש בתוכנות מקוריות" מס' ט.7.4.6.4](#)].

2.2.18. הצגת הצהרה בדבר אי תיאום הצעות במכרז [ראה [טופס "תצהיר בדבר אי תיאום הצעות במכרז" מס' ט.7.4.6.5](#)].

2.2.19. סימון בתו תקן או בדרישה לסימן השגחה.

2.2.20. עמידה בדרישות תקן ישראלי לא רשמי.

2.3. בעת קביעת תנאי הסף ותנאים נוספים להשתתפות במכרז, יתחשב עורך המכרז בנושאים הבאים:

2.3.1. שילוב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים [ראה [הוראת תכ"ם "שילוב עסקים קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים" מס' 7.12.7](#)].

2.3.2. עידוד העסקת עובדים ישראלים במסגרת התקשרויות הממשלה [ראה [הוראת תכ"ם "עידוד העסקת עובדים ישראלים במסגרת התקשרויות ממשלה" מס' 7.12.9](#)].

התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:
התקשרות בהליך מכרז פומבי	פרק משני:
7.4.0.6	מספר הוראה:
08	מהדורה:

2.4. תשלום עבור השתתפות במכרז

2.4.1. במכרזים ששווי ההתקשרות הצפוי בהם נמוך מחמישים מיליון שקלים חדשים לא יתנה עורך המכרז את קבלת מסמכי המכרז או את ההשתתפות בו בתשלום בעד מסמכי המכרז או בעד עלות הפקת המכרז.

2.5. ועדת מכרזים לא תקבע תנאי להשתתפות של מציע במכרז, אלא אם כן התנאי מתחייב מאופיו או ממאותו של המכרז, וזאת בשים לב לנפקויות המשפטיות של קביעת תנאי כתנאי סף.

2.6. ועדת המכרזים תנמק את דרישתה לתנאים ספציפיים במסמכי המכרז, בין היתר, במקרים הבאים:

2.6.1. תנאי הדורש ניסיון מוכח בעבודה עם המזמין או עם גופים אחרים המנויים בסעיף 2 לחוק

[חובת המכרזים. תשנ"ב-1992.](#)

2.6.2. דרישה מחמירה יותר מהמפורט בטבלה שלהלן:

טור א	טור ב
ותק	דרישה כי למציע ותק של שנה בתחום הרלוונטי להתקשרות במכרז, או ותק בתחום כאמור השווה למשך ביצוע ההתקשרות המתוכנן, לפי הגבוה מביניהם. בכל מקרה, לא תעלה דרישת הוותק על 5 שנים.
ניסיון קודם	דרישה כי המציע ביצע עבודה אחת קודמת בהיקף כספי או כמותי השווה להיקף העבודה שבמכרז, או כי המציע ביצע עד 3 עבודות קודמות, שההיקף הכספי או הכמותי של כל אחת מהן שווה למחצית ההיקף כאמור של העבודה שבמכרז.
היקף מחזור כספי	דרישה כי למציע מחזור כספי שנתי בשיעור של כפל ההיקף הכספי השנתי המוערך לביצוע ההתקשרות שבמכרז, לכל היותר. דרישה כאמור תתייחס לכל היותר לכל אחת מ-3 השנים שקדמו להתקשרות.
היקף ייצור או הספקה	בחזרה לביצוע עסקה בטובין – דרישה להיקף ייצור או הספקה שאינה עולה על כפל ההיקף השנתי הנדרש במסגרת ההתקשרות. דרישה כאמור תתייחס לכל היותר לכל אחת מ-3 השנים שקדמו להתקשרות.

2.7. לגבי מועמדים אפשריים להתקשרות מחוץ לארץ, בין באופן ישיר או באופן עקיף על ידי סוכן מקומי, תחול על עורך המכרז החובה להוסיף את התנאים הבאים:

2.7.1. במסגרת אמת מידה של המחיר תינתן העדפה להצעות לרכישת טובין מתוצרת הארץ שמחירם אינו עולה על מחיר הצעות לרכישת טובין מיובאים בתוספת 15%, כמפורט בהוראת

תכ"ם. "העדפת תוצרת הארץ". מס' 7.12.2. העדפה זו תיעשה בכפוף להסכמים בינלאומיים

הוראת תכ"ם:		קביעת תנאים להשתתפות במכרז
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	פרק ראשי: פרק משני: מספר הוראה: מהדורה:	התקשרויות ורכישות התקשרות בהליך מכרז פומבי 7.4.0.6 08

לרכישות ממשלתיות, כמפורט בהוראת תכ"ם. ["התקשרות לרכישה מחוץ לארץ. בהתאם להסכמים בינלאומיים". מס' 7.12.3.](#)

2.7.2. בהתקשרות עם ספק חוץ מעל סכום של 5 מיליון דולר ארה"ב – תחול על ספק החוץ חובת שיתוף פעולה תעשייתי עם ישראל. במקרים שבהם לדעת הרשפ"ת יש חשיבות לקידום תעשייתי ולפיתוח טכנולוגי בארץ – תחול חובה על הספק להתקשר בהתקשרות משנה מקומית [לעניין שיתוף פעולה תעשייתי והתקשרות משנה מקומית יש לפעול לפי ההנחיות המפורטות בהוראת תכ"ם. ["שיתוף פעולה תעשייתי". מס' 7.12.5.](#)]

2.8. במכרזים לביצוע סקרים ומחקרים סטטיסטיים באמצעות גורמי חוץ יציין עורך המכרז בחוזה ההתקשרות סעיף המחייב את הגורם החיצוני לקיים את [כללי האתיקה המקצועית לעוסקים בסטטיסטיקה, כפי שאומצו בשנת 1985 על ידי המועצה הציבורית לסטטיסטיקה בשיתוף האיגוד הישראלי לסטטיסטיקה.](#)

2.9. ועדת המכרזים תהיה רשאית לשנות את תנאי המכרז **כל עוד לא חלף המועד האחרון להגשת ההצעות**. נימוקי החלטה על השינוי יתועדו בפרוטוקול הוועדה. עורך המכרז יפרסם את דבר השינוי בתנאי המכרז בהתאם לכללים המפורטים בהוראת תכ"ם. ["פרסום מכרז". מס' 7.4.8.](#)

2.10. הנחיות נוספות לגבי מצבים שבהם ניתן לדרוש אסמכתאות מראה חשבון על אודות המציע ראה בהוראת תכ"ם. ["אסמכתאות מראה חשבון אודות המציע". מס' 7.24.1.](#)

2.11. ועדת המכרזים רשאית לבחון האם לצורך עמידה בתנאי המכרז ואמות המידה שנקבעו, יהיה ניתן לייחס תנאים או אמות מידה של מציע לחברת האם שלו או לחברה אחרת באשכול החברות שהמציע הוא חלק ממנו. במסגרת בחינה כאמור תתייחס הוועדה, בין היתר, לקריטריונים הבאים:

2.11.1. החברות האחרות הנמצאות בשליטה מלאה (100%) של המציע.

2.11.2. זהות בעלי המניות ונושאי המשרה המרכזיים במציע ובחברות באשכול (הן מבחינה פרסונלית והן מבחינה מהותית – מקצועית).

2.11.3. המשמעות של המבנה התאגידי מבחינה תפעולית ועסקית.

2.11.4. עריכת דוחות כספיים מאוחדים על ידי אשכול החברות.

2.11.5. החליטה ועדת המכרזים לקבוע הוראה בעניין זה, תציין את החלטתה במסמכי המכרז.

3. מסמכים ישימים

3.1. [חוק התקנים, תשי"ג-1953.](#)

3.2. [חוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969.](#)

3.3. [חוק הביטוח הלאומי \(נוסח משולב\), תשנ"ה-1995.](#)

3.4. [חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985.](#)

3.5. [חוק חובת המכרזים, תשנ"ב-1992.](#)

3.6. [חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975.](#)

3.7. [חוק עובדים זרים, תשנ"א-1991.](#)

קביעת תנאים להשתתפות במכרז		הוראת תכ"ם:
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	 <p>משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות</p>
התקשרות בהליך מכרז פומבי	פרק משני:	
7.4.0.6	מספר הוראה:	
08	מהדורה:	

- 3.8. [חוק עסקאות גופים ציבוריים, תשל"ו-1976.](#)
- 3.9. [חוק שכר מינימום, תשמ"ז-1987.](#)
- 3.10. [פקודת הראיות \[נוסח חדש\], תשל"א-1971.](#)
- 3.11. [תקנות חובת מכרזים, תשנ"ג-1993.](#)
- 3.12. [כללי האתיקה המקצועית לעוסקים בסטטיסטיקה, כפי שאומצו בשנת 1985 על ידי המועצה הציבורית לסטטיסטיקה בשיתוף האיגוד הישראלי לסטטיסטיקה.](#)
- 3.13. [הוראת תכ"ם, "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", מס' 7.1.1.](#)
- 3.14. [הוראת תכ"ם, "פרסום מכרז", מס' 7.4.8.](#)
- 3.15. [הוראת תכ"ם, "שאלות הבהרה וקנס/סיום ספקים", מס' 7.4.10.](#)
- 3.16. [הוראת תכ"ם, "חזרה התקשרות", מס' 7.4.15.](#)
- 3.17. [הוראת תכ"ם, "הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון", מס' 7.11.3.](#)
- 3.18. [הוראת תכ"ם, "העדפת תוצרת הארץ", מס' 7.12.2.](#)
- 3.19. [הוראת תכ"ם, "התקשרות לרכישה מחוץ לארץ, בהתאם להסכמים בינלאומיים", מס' 7.12.3.](#)
- 3.20. [הוראת תכ"ם, "שיתוף פעולה תעשייתי", מס' 7.12.5.](#)
- 3.21. [הוראת תכ"ם, "שילוב עסקים קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים", מס' 7.12.7.](#)
- 3.22. [הוראת תכ"ם, "עידוד העסקת עובדים ישראלים במסגרת התקשרויות ממשלה", מס' 7.12.9.](#)
- 3.23. [הוראת תכ"ם, "אסמכתאות מרואה חשבון אודות המציע", מס' 7.24.1.](#)
- 3.24. [טופס, "תצהיר בדבר היעדר הרשאות בגין העסקת עובדים זרים ושכר מינימום", מס' ט.7.4.6.1.](#)
- 3.25. [טופס, "הצהרה לשמירה על סודיות", מס' ט.7.4.6.2.](#)
- 3.26. [טופס, "התחייבות להיעדר ניגוד עניינים", מס' ט.7.4.6.3.](#)
- 3.27. [טופס, "תצהיר בדבר שימוש בתוכנות מקוריות", מס' ט.7.4.6.4.](#)
- 3.28. [טופס, "תצהיר בדבר אי תיאום הצעות במכרז", מס' ט.7.4.6.5.](#)
- 3.29. [טופס, "תנאים כלליים להספקת שירותים", מס' ט.7.4.15.1.](#)
- 3.30. [אתר האינטרנט של רשות התאגידים.](#)

4. נספחים

- 4.1. [נספח א – הגדרות.](#)
- 4.2. [נספח ב – דוגמה ל"תנאי מוקדם נוסף" – שימוש ביחסים פיננסיים במכרזי הממשלה.](#)
- 4.3. [נספח ג – טבלת שינויים שבוצעו בהוראה.](#)

הוראת תכ"ם:		קביעת תנאים להשתתפות במכרז	
 החשב הכללי		משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	
		פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות
		פרק משני:	התקשרות בהליך מכרז פומבי
		מספר הוראה:	7.4.0.6
מהדורה:	08		

נספח א

הגדרות

1. בעל זיקה – כמשמעותו בחוק עסקאות גופים ציבוריים, תשל"ו-1976.
2. דיני עבודה – החיקוקים המפורטים בתוספת השנייה לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, ששר התעשייה, המסחר והתעסוקה ממונה על ביצועם וכן חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995.
3. החשב הכללי – החשב הכללי במשרד האוצר.
4. היקף ייצור או הספקה – בחוזה לביצוע עסקה בטובין – דרישה להיקף ייצור או הספקה שאינה עולה על כפל ההיקף השנתי הנדרש במסגרת ההתקשרות; דרישה כאמור תתייחס לכל היותר לכל אחת משלוש השנים שקדמו להתקשרות.
5. היקף מחזור כספי – דרישה כי למציע מחזור כספי שנתי בשיעור של ההיקף הכספי השנתי המוערך לביצוע ההתקשרות שבמכרז, לכל היותר; דרישה כאמור תתייחס לכל היותר לכל אחת משלוש השנים שקדמו להתקשרות.
6. הרשפ"ת – הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי, הפועלת כיחידת סמך במשרד התעשייה והמסחר.
7. התקשרות – הסכם שעליו חתום משרד ונועד לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים.
8. התקשרות משנה מקומית – התקשרות עם ספק חוץ שזכה במכרז לרכישת טובין מתוצרת הארץ או לביצוע עבודה או שירותים בארץ – הכול לצורך ביצוע ההתקשרות נושא המכרז.
9. ועדת מכרזים – ועדת מכרזים שמונתה לפי תקנה 8 בתח"ם.
10. ותק – דרישה כי למציע ותק של שנה בתחום הרלוונטי להתקשרות במכרז, או ותק בתחום כאמור השווה למשך ביצוע ההתקשרות המתוכנן, לפי הגבוה מביניהם; בכל מקרה, לא תעלה דרישת הוותק על 5 שנים.
11. טובין – פריטים ונכסים מוחשיים למיניהם, למעט מקרקעין.
12. טובין מיובאים – טובין שאינם טובין מתוצרת הארץ.
13. טובין מתוצרת הארץ – טובין שיוצרו בישראל או באזור בידי יצרן שהוא אזרח ישראל או תושב קבע בישראל, או תאגיד הרשום בישראל, ובלבד שמחיר המרכיב הישראלי בהם מהווה 35% לפחות ממחיר ההצעה.
14. מכרז – מכרז פומבי רגיל, מכרז פומבי מוגבל או מכרז סגור.
15. מציע – ספק המעוניין להשתתף בהליך תחרותי להתקשרות עם המדינה בחוזה.
16. משרד – כל משרד ממשלתי הממשלה או יחידת סמך של משרד כאמור, למעט משרד הביטחון.
17. ניסיון קודם – דרישה כי המציע ביצע עבודה אחת קודמת בהיקף כספי או כמותי השווה להיקף העבודה שבמכרז, או כי המציע ביצע עד שלוש עבודות קודמות, שההיקף הכספי או הכמותי של כל אחת מהן שווה למחצית ההיקף כאמור של העבודה במכרז.
18. ספק – ספק טובין, מבצע עבודה או נותן שירותים.
19. ספק חוץ – יצרן, ספק או יבואן של טובין מיובאים, או ספק של עבודה שאינה בארץ.

הוראת תכ"ם:		קביעת תנאים להשתתפות במכרז
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	פרק ראשי: פרק משני: מספר הוראה: מהדורה:	התקשרויות ורכישות התקשרות בהליך מכרז פומבי 7.4.0.6 08
		

20. עבודה או שירותים עתירי כוח אדם – שירותי שמירה, אבטחה, וניקיון, וכן הסעדה אם השירות ניתן לעובדי מזמין השירות, וכן כל תחום או ענף נוסף שיוזמה החשב הכללי, ולעניין גוף ציבורי שאינו משרד – המנהל הכללי של הגוף הציבורי בשים לב להוראתו של החשב הכללי.

21. תאגיד – תאגיד שהוקם בחוק.

22. תח"ם – [תקנות חובת המכרזים](#). תשנ"ג-1993.

23. תצהיר בכתב – כמשמעותו בסימן א לפרק ב לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

24. ראה הגדרות נוספות ב"הוראת תכ"ם" "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", מס' 7.1.1.

קביעת תנאים להשתתפות במכרז		הוראת תכ"ם:
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	 <p>משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות</p>
התקשרות בהליך מכרז פומבי	פרק משני:	
7.4.0.6	מספר הוראה:	
08	מהדורה:	

נספח ב

דוגמה ל"תנאי מוקדם נוסף" – שימוש ביחסים פיננסיים במכרזי הממשלה

1. משרדי ממשלה המחליטים לבחון את האיתנות הפיננסית של המציעים הניגשים למכרזים באמצעות דוחות כספיים ישתמשו ביחסים הפיננסיים הבאים, כולם או חלקם, לצורך כך:
 - 1.1.1. **יחס נזילות** – יחס שוטף (יחס שוטף = $\frac{\text{התחייבויות שוטפות}}{\text{נכסים שוטפים}}$) ייקבע על ידי המאזן המבוקר האחרון, המודד את יכולת הפירעון של החברה בזמן קצר. ככל שהיחס גבוה יותר כך מצב הנזילות טוב יותר.
 - 1.1.2. **יחס מבנה הון** – מנוף פיננסי (מנוף פיננסי = $\frac{\text{הון עצמי}}{\text{הון זר}}$) האחרון, המודד את יכולת החברה לממן את פעילויותיה. ככל שהשימוש בהון עצמי לעומת הון זר גדול יותר, רמת הסיכון של החברה נמוכה יותר. קרי, ככל שהיחס נמוך יותר כך מבנה ההון טוב יותר ומצב החברה טוב יותר.
 - 1.1.3. **יחסי רווחיות** – ניתן להשתמש ב-2 סוגי יחסים באמצעות דוח רווח והפסד:
 - 1.1.3.1. **שולי הרווח הנקי** ($100 * \frac{\text{רווח נקי}}{\text{מכירות}}$) – אחוז הרווח הנקי המופק עבור שקל של מכירות. ככל שהיחס גבוה יותר כך מצב החברה טוב יותר.
 - 1.1.3.2. **שולי הרווח התפעולי** ($100 * \frac{\text{רווח תפעולי}}{\text{מכירות}}$) – אחוז הרווח התפעולי המופק עבור שקל של מכירות. ככל שהיחס גבוה יותר כך מצב החברה טוב יותר.
 - 1.1.4. לגבי 2 יחסים אלו יש לבחון, במידת האפשר, את החברה לאורך 3 שנים רצופות. ככל שהיחס הממוצע בשנים אלו יהיה יותר גבוה כך מצב החברה טוב יותר.
 - 1.1.5. **תזרים מזומנים מפעילות שוטפת** – ייקבע באמצעות דוח תזרים מזומנים. יש להתייחס לתזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת. ככל שהתזרים הממוצע במשך מספר שנים גבוה יותר באופן יחסי למתחרים כך מצב החברה טוב יותר.
2. השימוש ביחסים פיננסיים אלו דורש, כנהוג בכל קביעה של תנאי סף, נימוק מתועד והתאמות נדרשות.

הוראת תכ"ם:		קביעת תנאים להשתתפות במכרז	
		משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	פרק משני:	התקשרות בהליך מכרז פומבי
מספר הוראה:	7.4.0.6	מהדורה:	08

נספח ג

טבלת שינויים שבוצעו בהוראה

טבלת שינויים			
מהדורה	תאריך	סעיף/ים מושפעים	תיאור השינוי / נימוקים
		נספח הגדרות – סעיפים 1 ו- 20	עדכון הגדרות בעקבות תיקון לתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993
06	20.02.2014	2.1.3	עדכון הסעיף – הוספת דרישה לתצהירים בעקבות תיקון לתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993
		2.3	סעיף חדש לעניין סוגיות הדורשות את התחשבות עורך המכרז בעת קביעת תנאי הסף
07	09.01.2017	2.1.3.3	תצהיר עורך דין בדבר העסקת עובדים עם מוגבלות בהתאם לחוק
		2.4.1	אי התניית השתתפות במכרז בתשלום במכרזים מתחת ל-50 מיליון ש"ח
08	20.06.2017	2.6.1	הוספת תנאי ספציפי הדורש נימוק של ועדת המכרזים
		2.11	הוספת סעיף בנוגע לייחוס תנאים או אמות מידה של מציע לחברת האם שלו או לחברה אחרת באשכול החברות שהמציע הוא חלק ממנו
		כל ההודעה	עדכון מרבית סעיפי ההודעה